

Nebeská Sofie a sféra bodhisattvů

Sergej O. Prokofjev

Další, s hlavním tématem předložené práce bezprostředně spojená otázka, se týká vztahu Nebeské Sofie k bytostem, které nazývá východní filosofie bodhisattvové.

Ve dvou přednáškách z 31. srpna a z 25. října 1909 popsal Rudolf Steiner zvláště podrobně, jak celý pozemský vývoj řídí kruh dvanácti bodhisattvů, kteří prodlévají ve vysoké duchovní lóži v kosmické sféře buddhi neboli Prozřetelnosti a nacházejí tam zdroj svého života ve zření na Kristovu bytost, jež je uprostřed mezi nimi. „Tak vystupují bytosti bodhisattvů mezi dvěma inkarnacemi až k rovině buddhi [zatímco lidé vystupují obvykle po smrti jen k vyššímu devachanu, který leží o jeden kosmický stupeň níž], ... Na úrovni buddhi se bodhisattvové setkávají s Kristem.“ Zatímco se bodhisattvové do této nejvyšší sféry, která je pro ně dosažitelná, pozvedají zdola nahoru, sestupuje do této sféry naproti tomu Kristus z ještě vyšších sfér. A tak se setkávají ve sféře buddhi bodhisattvové, nejvýše vyvinuté mikrokosmické (lidské) bytosti a makrokosmická, božská bytost Kristova: „Zde k nim přistupuje shora, z druhé strany, taková bytost jako Kristus. A oni jsou pak žáky Kristovými. Kolem takové bytosti, jako je Kristus, je jen dvanáct bodhisattvů a my už nemůžeme vůbec mluvit o více než o dvanácti, neboť až dvanáct bodhisattvů ukončí své poslání, pak pomine doba zemského bytí.“ Toto poslání dvanácti bodhisattvů spojil pak Rudolf Steiner s centrální událostí vývoje lidstva, s příchodem Krista na Zemi a s mystériem Golgoty: „Tak patří ke Kristu dvanáct bodhisattvů, kteří připravovali a dále rozvíjeli to, co on přinesl jako největší impuls našeho kulturního vývoje.“

Jinak řečeno, hlavním úkolem bodhisattvů na Zemi před mystériem Golgoty bylo připravit ho a potom dál rozvíjet jeho plody v lidstvu až do konce zemského vývoje: „Kristus, který žil na Zemi, přinesl tomuto zemskému vývoji takový impuls, že bodhisattvové měli připravit lidstvo na tento impuls a také dále rozvíjet to, co dává Kristus zemskému vývoji. Můžeme si zde na Zemi představit obraz: Kristus uprostřed zemského vývoje, bodhisattvové jako jeho předchůdci a jeho následovníci, kteří mají přiblížit jeho práci lidstvu.“

Tento vztah Krista a bodhisattvů charakterizoval Rudolf Steiner z kosmického hlediska ve stejné přednášce jako vztah Slunce a hvězd: „Tím jsme vystoupili do sféry bodhisattvů a vstoupili do kruhu dvanácti hvězd - a v jejich středu je Slunce, které je ozařuje a zahřívá, v němž mají onen pramen života, který pak znovu přinášejí na Zemi.“

Dvanáct bodhisattvů prodlévajících kolem Krista působí ale při plnění svého úkolu nejen jako nezávislé, individuální bytosti, ale také jako články jednotného, dvanáctičlánekového celku a tento celek tvoří v jejich celistvosti zvláštní bytost duchovního světa, která čerpá svou sílu z bezprostředního zření na Krista a vede lidský vývoj z tohoto pohledu. Rudolf Steiner nazývá tuto bytost „personifikovaná kosmická moudrost našeho světa“ nebo „zbytostněná moudrost“, to znamená moudrost, která je vlastní bytostí a jejíž jednotlivé články tvoří bodhisattvové. Řekl: „Všechno zvěstování, jakákoli moudrost v tomto světě, vede nejprve k

tomuto prameni, k prameni prastaré moudrosti, kterou má ona bytost, jež se vyvíjela všemi kulturami poatlantské doby, která se objevuje v každé epoše v té či oné formě, která je ale stále jednou bytostí, základním nositelem moudrosti, která se objevuje v nejrůznějších podobách [prostřednictvím dvanácti bodhisattvů]“, a Rudolf Steiner pokračuje, „onu bytost, která byla učitelem svátých rišů, učitelem Zarathustry, učitelem Hermovým, kterou lze označit jako velkého učitele a ... která přirozeně zůstává vnějšímu pohledu nejprve hluboko ukrytá, označujeme výrazem převzatým z Východu jako celek bodhisattvů. Křesťanský názor by ji označil jako Ducha Svatého.... To je Duch bodhisattvů.“

Tato slova Rudolfa Steinera vyvolávají hned mnoho otázek. Především otázku: Jaký je vztah tohoto kruhu bodhisattvů, kteří ve své celistvosti představují „kosmickou moudrost našeho světa“, k Nebeské Sofii, která ztělesňuje celou moudrost našeho kosmu? A dále jaký je vztah kruhu bodhisattvů k principu Ducha Svatého? A nakonec, jaký je vztah bodhisattvů ke Kristovi, reprezentantu druhé osoby božské Trojice?

Abychom se přiblížili k odpovědi na tyto tři otázky, musíme mít na zřeteli, že bytost bodhisattvy lze pozorovat ze dvou různých hledisek - z hlediska pozemského a z hlediska kosmického. Z prvního se jeví bodhisattva jako nejvýše vyvinutá lidská bytost, která přijímá své inspirace bezprostředně ze sféry Prozřetelnosti a která moudrost, již tam získala, přináší lidstvu od jedné epochy k druhé. Z kosmického hlediska je bodhisattva bytost, jejímž prostřednictvím mohou bezprostředně působit bytosti třetí hierarchie, andělé, archandělé a archai: prostřednictvím pozemských zasvěcenců především andělé, prostřednictvím bodhisattvy jednak andělé, jednak archandělé a prostřednictvím bodhisattvy, který už dosáhl stupně Buddha, také archai.

Co je ale pro bodhisattvů jakýmsi druhem nejvyššího ideálu na Zemi: Spojení s bytostí, která patří k hierarchii archai, to dosáhne v době, kdy prodlévá mezi dvěma inkarnacemi ve vyšších světech. Tak je kruh bodhisattvů z kosmického hlediska ve sféře Prozřetelnosti zároveň kruhem bytostí, které patří ke všem třem kategoriím třetí hierarchie. A z nich hrají centrální roli archandělé. Proto také lze kruh bodhisattvů z kosmického hlediska nazvat kruhem archandělů, z jejichž sféry přinášejí bodhisattvové své impulsy k Zemi. Těmto archandělům pomáhají a slouží andělé svým působením zdola nahoru a shora je inspirují a podporují archai. Tak vzniká trojitý hierarchický kruh bytostí všech tří kategorií třetí hierarchie, který lze nazvat v jeho celistvosti také nadsmyslovým neboli kosmickým aspektem lóže bodhisattvů.

Rudolf Steiner poukazuje na tento nejvyšší aspekt bytostí bodhisattvů v souvislosti s duchovně vědeckým objasňováním východních nauk o lidských bytostech buddhů, bodhisattvů a dhyaní-buddhů v düsseldorfském cyklu „Duchovní hierarchie a jejich zrcadlení ve fyzickém světě“ (Geistige Hierarchien und ihre Widerspiegelung in der physischen Welt).

Vezmeme-li v úvahu, že bytosti třetí hierarchie podle meditace Základního kamene reprezentují v našem kosmu princip Ducha Svatého, pak můžeme pochopit, v jakém smyslu Rudolf Steiner „celek bodhisattvů“ ve výše zmíněné přednášce označuje za nositele impulsu Ducha Svatého.

Jak jsme viděli, středem tohoto kruhu a zdrojem jeho života je Kristus. Podle meditace Základního kamene působí Kristus jakožto reprezentant principu Syna v našem kosmu především při vedení bytostí druhé, sluneční hierarchie, exusiai, dy-namis, kyriotetes (síly,

mocnosti a panstva) neboli duchů formy, pohybu a moudrosti. V našem kosmu je s touto druhou hierarchií spojen především princip života. Už na starém Slunci vytvořili duchové moudrosti život tím, že obětavě předali éterickou substanci, z níž se později vytvořila éterická těla budoucích pozemských lidí. Na starém Měsíci pokračovali v tomto procesu duchové pohybu a duchové formy ho dokončili na Zemi. Tím vznikl na starém Slunci světelný éter, na starém Měsíci zvukový neboli chemický éter a na Zemi životní éter, základ všech životních procesů na ní.

Kvintesence tohoto trojího procesu proudí jako substance „životní moudrosti (- Vitae Sophia -)“ od Krista ve formě kosmického života ke kruhu bodhisattvů a je současně nejvyšší kosmickou moudrostí. Rudolf Steiner hovořil v jedné přednášce také o tom, že Kristus je ve sféře bodhisattvů „pramenem života“ a v jiné o tom, že je bytostí, „z níž proudí moudrost sama jako substance“. To si neodporuje, když si uvědomíme, že Kristus, řečeno slovy Rudolfa Steinera, „zjevuje v kruhu bodhisattvů svou vlastní vznešenost“ Německé slovo „Herrlichkeit“, které použil Rudolf Steiner, je jazykově příbuzné s označením pro nejvyšší kategorii druhé hierarchie, hierarchie „panstev“ (Herrschaften). To svědčí o tom, že Kristus působí v kruhu bodhisattvů bezprostředně z oblasti duchů moudrosti, jejichž život se stává díky zprostředkování duchů pohybu a duchů formy „vesmírnou moudrostí našeho světa“ ve sféře bytostí třetí hierarchie, které jsou spojeny s kruhem bodhisattvů a vedou jeho prostřednictvím vývoj lidstva, archai vedou celé epochy, archandělé prostřednictvím jednotlivých národů a andělé prostřednictvím jednotlivých lidí.

To všechno můžeme doplnit ještě cyklem „Iniciační poznání“ (Die Initiations-Erkenntnis), kde Rudolf Steiner podrobně popisuje, jak duše po smrti nejprve prochází měsíční sférou, která také zahrnuje sféru Merkuru a Venuše. (V knize „Theosophie“ se tato trojitá měsíční oblast nazývá „duševní svět“.) S touto měsíční sférou je spojeno především působení duchů třetí hierarchie, andělů s vlastní měsíční oblastí, archandělů se sférou Merkuru a archai se sférou Venuše. Z jejich inspirace získávají své impulsy také bodhisattvové, a proto je Rudolf Steiner nazýval „měsíčními posly“.

Když pak člověk prošel v posmrtném životě měsíční sférou, vstupuje do sluneční oblasti, která v sobě zahrnuje také sféry vyšších, nadslunečních planet Marsu, Jupiteru a Saturnu. (V knize „Theosophie“ se tato oblast nazývá „duchovní země“.) Sluneční sféra je ale od samotného počátku oblastí druhé hierarchie. A z této sluneční sféry sestoupil Kristus k Zemi, a tím na Zemi uskutečnil přechod od „staré měsíční moudrosti“, „měsíčního Loga“ k „slunečnímu Logu“, a dal tak bodhisattvům možnost, budou-li ji čerpat ze zdroje mystéria Golgoty, přinést lidstvu Kristovu sluneční moudrost ve zcela nové formě, tentokrát bez zprostředkování měsíčními silami.

V souvislosti s výše uvedeným popisem Krista-Slunce ve sféře Prozřetelnosti v kruhu bodhisattvů jako dvanácti hvězd se znovu objevuje jako souhrn kosmický obraz, který jsme charakterizovali v této práci už z jiného hlediska, apokalyptický obraz ženy, oděné Sluncem, která má u nohou měsíční srpek a kolem své hlavy dvanáct hvězd. Ale v případě bodhisattvů není tato dvanáctero bezprostředně dvanáctero zvěrokruhu (neboť v samotném zvěrokruhu bodhisattvové nepůsobí, působí tam duchové nejvyšší, první hierarchie), ale jejich zrcadlení prostřednictvím měsíčních duchů. V naší sluneční soustavě představuje Měsíc, jak uvádí Rudolf Steiner, duchovně velké zrcadlo, které odráží nejen zevní sluneční

světlo, ale všechno duchovní záření našeho vesmíru, a to i záření, které vychází ze zvěrokruhu.

Ve dvanácti hvězdách zářících nad Nebeskou Sofií máme především její nejvyšší ideál, cíl veškerého jejího úsilí, vznešené působení obepínající celý stvořený vesmír, tedy i první hierarchie, trůnů, cherubínů a serafínů, kteří reprezentují v našem kosmu síly Otcovy. Tuto nejvyšší sféru spojil kdysi Kristus jakožto nositel principu Syna, když ji opustil na své cestě k Zemi, se sluneční soustavou, poté co sestoupil branou nejvyšších duchů moudrosti ke Slunci, a tím uskutečnil nebeskou svatbu se Sofií, „nevěstou Beránkovou“, s ženou oděnou Sluncem, to znamená s kosmickou bytostí, která se skládá z duchů druhé, sluneční hierarchie.

A pak ze sféry Nebeské Sofie, kde působil jako duchovní Slunce našeho světa a jako vůdce všech tří kategorií bytostí druhé hierarchie, dosáhl Kristus při svém přibližování se Zemi a dalším sestupu sféry třetí hierarchie a s ní spojených a zdola nahoru v ní vystupujících bodhisattvů. Ale působením Krista, který v sobě nese celou plnost Otcových sil (to znamená nejvyšší princip, který pojímá celý stvořený vesmír hvězdné dvanácternosti zvěrokruhu), mění se i kruh bodhisattvů postupně v dvanáctičlenný duchovní organismus, který je naplněn Duchem Svatým a který zrcadlí dvanáct aspektů Kristovy kosmické bytosti. Vědění o ní od té doby přinášejí bodhisattvové ve formě světové moudrosti k Zemi. „A tak není obsah zvěstování celým chórem bodhisattvů ničím jiným než naukou o Kristu.“ „A teprve až poslední bodhisattva patřící ke Kristu vykoná svou práci, lidstvo pocítí, čím je Kristus; pak bude oduševněno vůlí, v níž žije sám Kristus. ... A lidstvo se stane vnějším otiskem Krista na Zemi.“ Tak zahrnuje společné působení Krista s bodhisattvy ve sféře Prozřetelnosti, jež je spojeno s působením druhé a třetí hierarchie (tří kategorií slunečních a tří kategorií měsíčních duchů), současně také celou bytost Nebeské Sofie.

Zde ale vyvstává otázka týkající se nejmladšího, sedmého článku Nebeské Sofie, bytosti Anthroposofie. Odpověď na tuto otázku je obsažena už ve jméně, které spojuje Sofii a člověka (Anthropa) do jednoho celku, to znamená dvě sféry, sféru společného působení druhé a třetí hierarchie a sféru pozemského lidstva. Proto bodhisattva, když opouští oblast třetí hierarchie, aby přinesl na Zemi také poznatky o Kristu, které načerpal při svém zření ve sféře Prozřetelnosti, potřebuje k naplnění tohoto úkolu, a také aby neztratil spojení s Nebeskou Sofií, zvláštního pomocníka neboli zprostředkovatele, který je jinak jakožto bytost třetí hierarchie spojen s pozemským lidstvem a který, jak jsme viděli, je jediným lidským článkem Nebeské Sofie. A tak je dalším úkolem bytosti Anthroposofie, prostřednicí mezi Nebeskou Sofií a lidstvem, vytvořit spojení mezi Nebeskou Sofií a každým jednotlivým bodhisattvou působícím v lidstvu.

V přednášce z 31. srpna 1909 popsal Rudolf Steiner jedno z největších duchovních shromáždění, které se kdy uskutečnilo na Zemi a které vyvolal vedoucí křesťanský zasvěcenec, nesoucí ve svém předcházejícím pozemském životě jméno Mánes, zakladatel manicheistického náboženství. Ten tehdy povolal tři velké učitele lidstva: Zarathustru (Mistra Ježíše), Skythiana a Gautama Buddhu (v duchovním těle), jehož Rudolf Steiner ve stejné přednášce nazval „velkým bodhisattvou Západu“ Na tomto shromáždění bylo rozhodnuto, že moudrost bodhisattvů se má v budoucnosti vlévat do zemského vývoje stále více, aby mohlo lidstvo získat opravdové poznání Krista. „Tehdy připravilo toto kolegium plán, jak se bude moci vlévat veškerá moudrost bodhisattvů poatlantské doby stále silněji a silněji do budoucnosti lidstva.“

Aby byl tento plán na Zemi uskutečněn, musela být nejprve vytvořena možnost, aby mohla být moudrost bodhisattvů přijímána ze sféry Prozřetelnosti zcela novým způsobem, a sice nejen sestoupením bodhisattvů k lidem, ale také vystoupením lidí do této sféry. Tomuto cíli mělo sloužit zavedení nové formy zasvěcení, které počítá s nejbližším stupněm duchovního vývoje lidstva (s duší vědomou) a které má svůj duchovní zdroj v mystériu Golgoty, jež se uskutečnilo na Zemi.

Toto nové zasvěcení bylo v další době rozpracováno v rosikruciánských mystériích a byl to Christian Rosenkreutz, kdo je založil a od té doby vede rosikruciánský proud. Jeho zasvěcení uprostřed třináctého století jako třináctého v kruhu dvanácti mudrců, kteří tehdy reprezentovali celou moudrost sedmi epoch atlantské doby a pěti poatlantských epoch ($7 + 5 = 12$) popisuje Rudolf Steiner podrobně v přednášce z 27. září 1911 v Neuchâtel. Toto zasvěcení spočívalo v tom, že třináctý v průběhu mnoha měsíců přijal od dvanácti takovou plnost duchovní moudrosti, že „nastala událost, která mohla nastat jen jedenkrát v dějinách. Byla to jedna z událostí, které mohou nastat jen tehdy, když společně působí ... makrokosmické síly. Po několika dnech se stalo tělo tohoto třináctého zcela průhledným a on byl v těchto dnech jako mrtvý.“ V té době se každý den scházelo oněch dvanáct kolem třináctého a nechávali do něj proudit nejvyšší moudrost, kterou disponovali, v krátkých formulích. Proces zasvěcení skončil tím, že se úplně proměněná duše třináctého znovu vrátila do svého těla. „Probudil se jako nová duše. Zažil velkou proměnu své duše.“ A třináctý nyní mohl vrátit oněm dvanácti moudrost, kterou od nich přijal, ve zcela nové formě. „Chlapec nyní mohl mluvit o zcela novém zážitku.“ A z jeho slov mohlo těch dvanáct poznat, že jeho duše prodělala stejný zážitek jako Pavel před Damaškem, to znamená, že se - mimo své fyzické tělo - setkal v duchovních světech s Kristem v té podobě, v níž mohl být prožíván ve světové auře po mystériu Golgoty. Jakoby samotný Kristus dal tuto novou formu [moudrosti]“ kruhu dvanácti. A „to, co jim tu zjevil [třináctý], nazvalo těch dvanáct pravým křesťanstvím, syntézou všech náboženství“.

Z tohoto popisu zřetelně vyplývá, že takové přijetí všech dvanácti hlavních směrů světové moudrosti třináctým, stejně jako jejich vnesení do duchovního světa a jejich úplná proměna Kristem jakožto kosmickým pramenem obnovujících sil světového života, mohlo nastat jen tím, že duše třináctého - zatímco tu jeho fyzické tělo leželo „jako mrtvé“ - vystoupila bezprostředně do sféry bodhisattvů ve světě Prozřetelnosti. Neboť jen tam se mohla jeho duše spojit s vysokým kosmickým praobrazem dvanácti světových názorů, které reprezentuje kruh bodhisattvů, a pak je spojit v novou vyšší syntézu založenou na zření centrálního duchovního Krista-Slunce.

Jen ve sféře tohoto duchovního Slunce zářícího ve sféře bodhisattvů v „kruhu dvanácti hvězd“, které pouhou svou přítomností sjednotilo a obnovilo dvanáct světových názorů zastupovaných dvanácti bodhisattvy, mohlo nastat v duši třináctého „jakoby zcela nové zrození dvanácti moudrostí“, které do ní na Zemi vložilo dvanáct učitelů: „Dvanáct různých paprsků lidských světových názorů se spojilo [v jeho duši] jakoby do jednoho světla.“ „Tím byla dána možnost shrnout všechny světové názory, náboženské a vědecké - a v podstatě existuje jen dvanáct takových světových názorů - v jeden celek, který se zrodil z těchto dvanácti“⁵⁶³ a který lze nazvat „pravým křesťanstvím“.

Už ve své další inkarnaci (1378 - 1484), v níž nesl třináctý jméno Christian Rosenkreutz, založil v Evropě rosikruciánská mystéria, jejichž prvními žáky byli žáci a nástupci oněch

dvanácti, kteří ho v 13- století zasvětili. Od té doby začalo pod vedením samotného Christiana Rosenkretze soustavné uskutečňování plánu, o kterém se rozhodlo osm set let předtím na shromáždění ve čtvrtém století. A pomocníky a spolupracovníky Christiana Rosenkretze při této práci byli tehdejší účastníci: Mánes, Zarathustra, Skythianos a Gautama Buddha (v duchovním těle), kteří působili v rosikruciánských školách jako její velcí učitelé a vůdcové a jejichž hlavním cílem bylo přinést lidstvu nejvyšší poznání o Kristu, které k nim přicházelo z pramenů kosmické moudrosti ve sféře bodhisattvů.

Rudolf Steiner to popsal následovně: „A co bylo tehdy [na koncilu ve čtvrtém století] přijato jako plán budoucího vývoje zemské kultury, se uchovávalo a bylo přeneseno do oněch evropských mystérií, která jsou mystérii rosikruciánskými. V mystériích rosikruciánů se vždy stýkaly individuality Skythiana, Buddhy, Zarathustry (Mistra Ježíše). V rosikruciánských školách působili jako učitelé, učitelé, kteří svou moudrost posílali k Zemi jako dary, protože touto moudrostí měli jejich žáci pochopit Krista v jeho bytosti.“

Že tito čtyři velcí Mistři Mánes, Skythianos, Zarathustra a Gautama Buddha (v duchovním těle) vyučovali v rosikruciánských mystériích ze sil Nebeské Sofie pravé poznání Krista, o tom svědčí také skutečnost, že při jejich práci má zvláštní význam okultní studium duchovních sil, které pocházejí z duchovní sféry Jupiteru. Rudolf Steiner k tomu řekl:

„V těchto mystériích se dbalo na jupiterské duchy, v nichž se nakonec společně shledali - jak to budou vědět ti, kteří se účastnili před rokem mého přednáškového cyklu v Mnichově - tři individuality ... Buddha, Zarathustra ... a onen velký učitel lidstva, kterého označujeme jménem Skythianos. Je to kolegium, které si pod vedením ještě větší individuality [Mánes] vytyčilo úkol prozkoumat tajuplné síly, které je třeba vytvořit pro evoluci lidstva a jejichž východiskem je onen bod, odkud je lze přijmout, který původně souvisí se silami Jupiteru.“

V tomto citátu slova: „v těchto mystériích ..., v nichž se nakonec společně shledali ... tyto tři individuality“ podobně jako přímý odkaz na mnichovský cyklus, především ukazují na rosikruciánská mystéria, v nichž působili v té době tito velcí Mistři. Také z jiných přednášek Rudolfa Steinera víme, že vysocí duchové, kteří jsou spojeni s planetou Jupiter, jsou kyriotetes (panstva) neboli duchové moudrosti. A to znamená, že se v rosikruciánských mystériích pod vedením zmíněných čtyř velkých Mistrů zvláště intenzivně zkoumaly duchovní oblasti našeho kosmu, a to až ke sféře působnosti duchů moudrosti (včetně), což odpovídá sedmi hierarchickým článkům Nebeské Sofie.

Co byl tedy ten nejdůležitější výsledek zasvěcení Christiana Rosenkretze v třináctém století a na něj navazujícího jím založeného rosikruciánského proudu v Evropě? To popsal Rudolf

Steiner následovně: „Tak vidíme, jak se od té doby [od poloviny třináctého století] stalo nutným, aby do duchovního vedení lidstva vstoupil nový element. Byl to element opravdové moderní esoteriky“ Podstata této nové esoteriky ale spočívá v tom, že od té doby, kdy se objevila, byl možný nejen sestup bodhisattvů k Zemi - jak se to odehrávalo na počátku zemského vývoje -, ale také postupný výstup pozemských lidí do jejich sféry při plném vědomí jako následek toho, že prošli moderním rosikruciánským zasvěcením, které vede k nejvyššímu a všeobsáhlému poznání Krista, a díky němuž „bude žít v srdcích lidí do budoucna idea Krista, [kterou] nelze srovnat co do velikosti s ničím, o čem si lidstvo dosud myslí, že poznalo.“ Ale první člověk, který dosáhl nejen tohoto nejvyššího stupně zasvěcení, ale který vytvořil i základ k tomuto zasvěcení, byl sám Christian Rosenkretz. A

až do konce Kali-yugy (v roce 1899) bylo toto nové zasvěcení přístupné jen jeho bezprostředním žákům nebo žákům výše zmíněných velkých rosikruciánských Mistrů.

Teprve od 20. století je tato cesta moderního křesťansko-rosikruciánského zasvěcení jako souhrn „pravé moderní esoteriky“ otevřena díky činnosti Rudolfa Steinera všem lidem dobré vůle ve formě moderní duchovní vědy neboli anthroposofie, která není z esoterického hlediska ničím jiným než cestou Sofiinou, jež vede každého člověka dobré vůle sférou bodhisattvů ke Kristu.

Jako zasvěcenec, který sám dosáhl na této cestě nejvyššího stupně, se nacházel Rudolf Steiner neustále v nadmyslovém kontaktu s lóží bodhisattvů stejně jako s jejich velkými posly působícími mezi lidmi, s Mistry rosikruciánských mystérií, a založil ze zdrojů Sofiiny moudrosti na začátku našeho století anthroposofii, která přináší moderním lidem kosmickou moudrost Nebeské Sofie. A tak mohl jako vedoucí evropský zasvěcenec 20. století plným právem říci: „Lidé na ně pohlíželi jako na velké učitele evropského zasvěcení“, přičemž myslel i sám sebe. A v téže přednášce pokračoval: „Tak pohlížel evropský znalec iniciace vždy na rozhraní věků, vzhlížel k pravým postavám velkých učitelů. O Zaratovi, o Buddhovi, o Skythianovi věděl, že jejich prostřednictvím proudila do kultury budoucnosti ona moudrost, která vždycky přicházela od bodhisattvů a kterou mají lidé používat, aby pochopí li nejvznešenější objekt všeho chápání, Krista, ... kterého lze pochopit jen tehdy, když shrneme celou moudrost bodhisattvů“, celou dvanáctou moudrost Sofiinu, jejímiž strážci jsou bodhisattvové.

Počátek zasvěcení do této Sofiiny moudrosti chóru bodli i sattvů představuje v naší době Anthroposofia neboli duchovní věda. „A začínáme tím, že vyučujeme elementárním souvislostem našeho pozemského vývoje, že znovu hledáme to, co pochází od Skythiana, Zarathustry a Buddhy, že to přijímáme tak, jak by to mohli učit v naší době, tak, jak to vědí tito učitelé sami, poté co dospěli až do naší doby“, tak jako každý zasvěcenec, který dosáhl nejvyššího stupně křesťansko-rosikruciánského zasvěcení a který si samostatně vytvořil spojení se sférou bodhisattvů ve světě Prozřetelnosti.

Takovým zasvěcencem byl ve dvacátém století Rudolf Steiner. Proto podle jeho slov dospěje moderní „zasvěcenec k elementárnímu počátku jako k tomu, čím musejí být oba elementy budoucího duchovního vývoje lidstva. To, co se noří do nitra jako Kristův život, bude prvním elementem; to, co přinese obsáhlejším způsobem duchovní kosmologie jako pochopení pro Krista, bude druhým elementem.“

„Kristův život v nitru srdce, pochopení světa“ - ze sil Sofiiných - „to vede k pochopení Krista“, to jsou ony dva elementy, které přináší v naší době lidstvu anthroposofie. Na to poukazuje Rudolf Steiner následovně: „Pisatel Janova evangelia zde ukazuje na to, že se zde jedná nikoli jen o nějaký skutečný zážitek (svatbu), ale současně ještě o velké, mocné proroctví. Tato svatba vyjadřuje velkou svatbu lidstva, která se ukazuje v zasvěcení třetího dne. První den se ukazuje, co se odehrává v první epoše při přechodu od třetí do čtvrté kulturní epochy, druhého dne to, co se odehrává při přechodu od čtvrté k páté kulturní epoše, a třetího dne to, co se stane, až bude lidstvo přecházet z páté kulturní epochy k šesté.“

Tak hledí Jan prorocky, „jak se postupně lidstvo připravuje přijmout ducha neboli duchovní Já, manas v šestém období. A prožíval to v astrálním vidění. Prožíval svatbu mezi lidstvem a

duchem.“ Tato svatba lidstva s duchem se bude uskutečňovat v pravých Sofiiných mystériích, která budou v šesté epoše společným darem Kristovým a Sofiiným pro lidský vývoj.